

Úvod Ochrana veřejného zdraví Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k článku zapsaného spolku Koridor D8 „Obce proti nové protihlukové vyhlášce. Tlačí na její zrušení“ a „Právního rozboru hygienických limitů hluku v souvislosti s novelou nařízení vlády č. 272/2011 Sb.“

# Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k článku zapsaného spolku Koridor D8 „Obce proti nové protihlukové vyhlášce. Tlačí na její zrušení“ a „Právního rozboru hygienických limitů hluku v souvislosti s novelou nařízení vlády č. 272/2011 Sb.“

Vytvořeno: 16. 5. 2023

Poslední aktualizace: 23. 5. 2023

Ministerstvo zdravotnictví (MZ) reaguje tímto stanoviskem k zavádějícím materiálům zapsaného spolku Koridor D8 ve věci novely nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů (NV), které vychází z laické interpretace tohoto NV a nepochopení základních principů akustiky a poznatků vlivu hluku na zdraví exponovaných osob v komunálním prostředí.

## Hygienický limit hluku a jeho hodnota

Hygienické limity hluku (HL) nejsou obecně čistě vědeckou záležitostí, nýbrž jsou i předmětem socio-politických nastavení, která závisí na systému národních priorit zastoupených zájmových či politických skupin, vyplývajících z komplexních úvah o společenských rizicích, výnosech, a nákladech. V tomto procesu se musí nalézt obecné standardy akceptovatelných rizik, které se mohou měnit podle úvah ohledně obecně pojatých nákladů a výnosů (*cost-benefit*). Rozhodování o HL v rámci politického normativního procesu tak jen zčásti vychází z vědeckých podkladů, jakými jsou zejména doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO), ale bere v úvahu i ekonomická omezení a sladění jiných zájmů ve společnosti. WHO sama považuje své publikované limity za doporučené cílové hodnoty, jejichž dosažení může být dlouhodobým procesem závislým na možnostech a zvyklostech každé jednotlivé země. Tyto hodnoty jsou jen odborným doporučením WHO a nemají žádnou právní závaznost. HL hluku v mimopracovním prostředí jsou tedy určitým kompromisem a jejich překročení neznamená automaticky akutní poškození zdraví a lze je tedy považovat za mez přijatelného rizika, nikoliv za bezpečný (nepřekročitelný) práh.

Konkrétní hodnoty HL jsou stanoveny pro regulaci dlouhodobých účinků hluku na základě kompromisu při uvážení následujících hledisek – ochrana veřejného zdraví, restrikce vůči provozovatelům zdrojů hluku, technická a finanční dostupnost protihlukových opatření.

## Vyjadřování hlukové zátěže z hlediska dopadů na zdraví

Základní veličinou pro vyjádření zvuku je akustický tlak  $p$  (Pa). Ten se mění v rozsahu hodnot  $p \in \{10^{-5}, 10^8\}$  Pa, tedy 13 řádů, což je velmi nepraktické. Nicméně existuje tzv. Weber-Fechnerův zákon, který stanoví, že zdravotní účinek je úměrný logaritmu velikosti podnětu, tedy v našem případě akustického tlaku. Toto logaritmické vyjádření se nazývá hladina akustického tlaku a je dána výrazem  $L = 20 \times \lg\left(\frac{p}{p_0}\right)$  dB.

Hladiny akustického tlaku v životním prostředí se pohybují v rozmezí 0-130 dB. Např. hladina akustického tlaku 0,020\* Pa odpovídá hladině 60 dB, 0,200\* Pa odpovídá 80\* dB. Vyjádření prostřednictvím akustického tlaku a odpovídající hladiny se týkají téhož „hluku“, resp. hlukového vjemu. Zdravotní účinky expozice hluku se vyjadřují v závislosti na hladině akustického tlaku, a nikoliv v závislosti na akustickém tlaku nebo energii. Zvýšení hladiny akustického tlaku o +20\* dB tak znamená 10násobné zvýšení akustického tlaku, a nikoliv 10násobné zvýšení hluku/hlukového vjemu či zdravotního rizika!

**Vyjadřování hluku a jeho změn v absolutních jednotkách – akustický tlak/energie k argumentaci v oboru vlivu na zdraví je neodborné a zavádějící. Má navodit pocit ohrožení tvrzením např. 20× se zvýší hluk.**

## Novela NV a úprava HL pro komunikace III. tříd

Důvodová zpráva:

*Nynější nastavení přísnějšího HL v případě komunikací III. tříd a účelových komunikací způsobovalo jeho „vyčerpání“ zejm. v oblastech husté zástavby prakticky již při jednotkách průjezdů automobilové dopravy. Typicky v oblastech rozvíjejících se vesnických sídel výstavbou nových rodinných domů. Takto nastavený systém prakticky zabraňuje dalšímu rozvoji lokalit, její obytné výstavbě. Návrh tedy dále sjednocuje kategorizace pozemních komunikací, tj. od současného rozdělení na kategorie I. až III. třídy včetně účelových komunikací se upouští s tím, že je upraven jeden společný HL pro všechny třídy pozemních komunikací, pochopitelně s ohledem na rozdělení podle doby jejich vybudování, jak je uvedeno shora.*

Původní nízký HL pro silnice III. tříd (55/45 dB v denní/noční době) tradovaný již od roku 1977 měl za účel udržet nízkou hladinu hluku zejména v okolí venkovských silnic. Tento záměr se ukázal jako neúčinný, protože intenzita dopravy se vzrůstající životní úrovní v ČR, a také vstupem do EU v roce 2003, spontánně výrazně vzrostla nejen v rozrůstajících se městských sídlech a satelitních oblastech, ale právě i na venkovských silnicích.

Při uvážení ochranné a restriktivní role HL hluku je třeba mít na paměti, že zvolené hodnoty musí být i realistické, tzn. musí brát v úvahu existující stav expozice obyvatelstva hlukem a další faktory udržitelného rozvoje. Přísný HL sám o sobě nevede ke snížení hluku.

Dopravní obslužnost zejména venkovských oblastí zajištěná hromadnou dopravou má klesající tendenci a obyvatelé jsou mnohdy odkázáni na individuální dopravu osobními vozidly. Což má za následek vyčerpání stávajícího HL samotnými rezidenty (dojíždění do práce, do školy, na nákupy, za návštěvou lékaře, za kulturou, sportem apod.).

Není odborný důvod, aby obyvatelé v okolí silnic měli různý HL podle třídy komunikace, protože zdroj a charakter hluku (silniční doprava) je ve všech případech stejný a stejné je i jeho působení na zdraví.

Zvýšení HL pro silnice III. tříd neznámá automaticky zvýšení hluku z dopravy na těchto komunikacích až do úrovně nového HL. Zvýšená hladina hluku v daných místech je již nyní a její další výrazné zvýšení nelze předpokládat. Prognóza intenzit automobilové dopravy do roku 2055 (TP225 – červen 2018) ukazuje, že na těchto komunikacích nedojde do budoucna ani ke dvojnásobnému zvýšení intenzity dopravy, což by představovalo zvýšení hladiny hluku o max. 3 dB. Vyšší HL se týká „starých“ komunikací, na kterých ve většině případů byl uplatňován HL pro SHZ, tj. bez ohledu na třídu komunikace do roku 2005 HL 72/62 dB, od roku 2006 byl snížen na 70/60 dB a nyní na 68/58 dB. Na „starých“ komunikacích, tak představuje nový HL snížení o další 2 dB, což je pozitivní. Obce i nadále mají pravomoci umožňující regulaci dopravy vedoucí ke snížení hluku např. vyhlášením zón (obytné zóny).

### Zrušení ochranného hlukového pásma u železnic

Ochranné hlukové pásmo železnic představovalo problém v aplikační praxi, kdy hranice pásma, která představovala výraznou skokovou změnu HL, často protínala chráněnou stavbu, takže různé části jednoho objektu (a někdy i jedné bytové jednotky) měly zcela nelogicky různé HL.

\* Tisková chyba opravena dne 22. 5. 2023 na základě upozornění spolku KORIDOR D8.

To se mi líbí Budte první mezi svými přáteli, komu se to líbí.

Sdílet:



## Ministr zdravotnictví

prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSc., MBA, EBIR

## Zůstaňte s námi v kontaktu

### Ministerstvo zdravotnictví

Palackého náměstí 375/4  
128 01 Praha 2

### Kontakty

(+420) 224 971 111



[Hovor s přepisem řeči](#)

[verejnost@mzcr.cz](mailto:verejnost@mzcr.cz) [mzcr@mzcr.cz](mailto:mzcr@mzcr.cz)

[Další kontakty.](#)